

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Opolnomočenje učencev z izboljšanjem **bralne pismenosti** in **dostopa do znanja**

Dr. Fani Nolimal, vodja projekta, Zavod RS za šolstvo

Sodelavci v projektu:

Dr. Nataša Potočnik, Zavod RS za šolstvo

Ddr. Barica Marentič Požarnik, Filozofska fakulteta

Dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta

Dr. Gašper Cankar, Državni izpitni center

bralna
pismenost

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

OKVIR
projekta

DOSEŽKI
projekta

Šolska
PRAKSA

Strokovna
GRADIVA
in
PODPORA

IZZIVI
za
naprej

ČEMU projekt?

OKVIR
projekta

NAMEN in CILJI projekta:

- prispevati k zagotavljanju enakih izobraževalnih možnosti;
- izboljšanju dostopa do kakovostnega izobraževanja:
 - integraciji **učinkovitih didaktičnih strategij za doseganje višjih ravni bralne pismenosti** v okviru formalnega izobraževanja;
- prispevati k uresničevanju nacionalne strategije (niz aktivnosti) za razvoj BP.

- **CILJI posameznih šol**

2-letni projekt:

šolsko leto 2011/12 in 2012/13
42 OŠ
izbranih z javnim pozivom

• Šole s **PODPOVPREČNIMI** dosežki:

- SLO – 35 šol (83,3 %)
- MAT – 34 šol (81,0 %)

2-letni projekt:

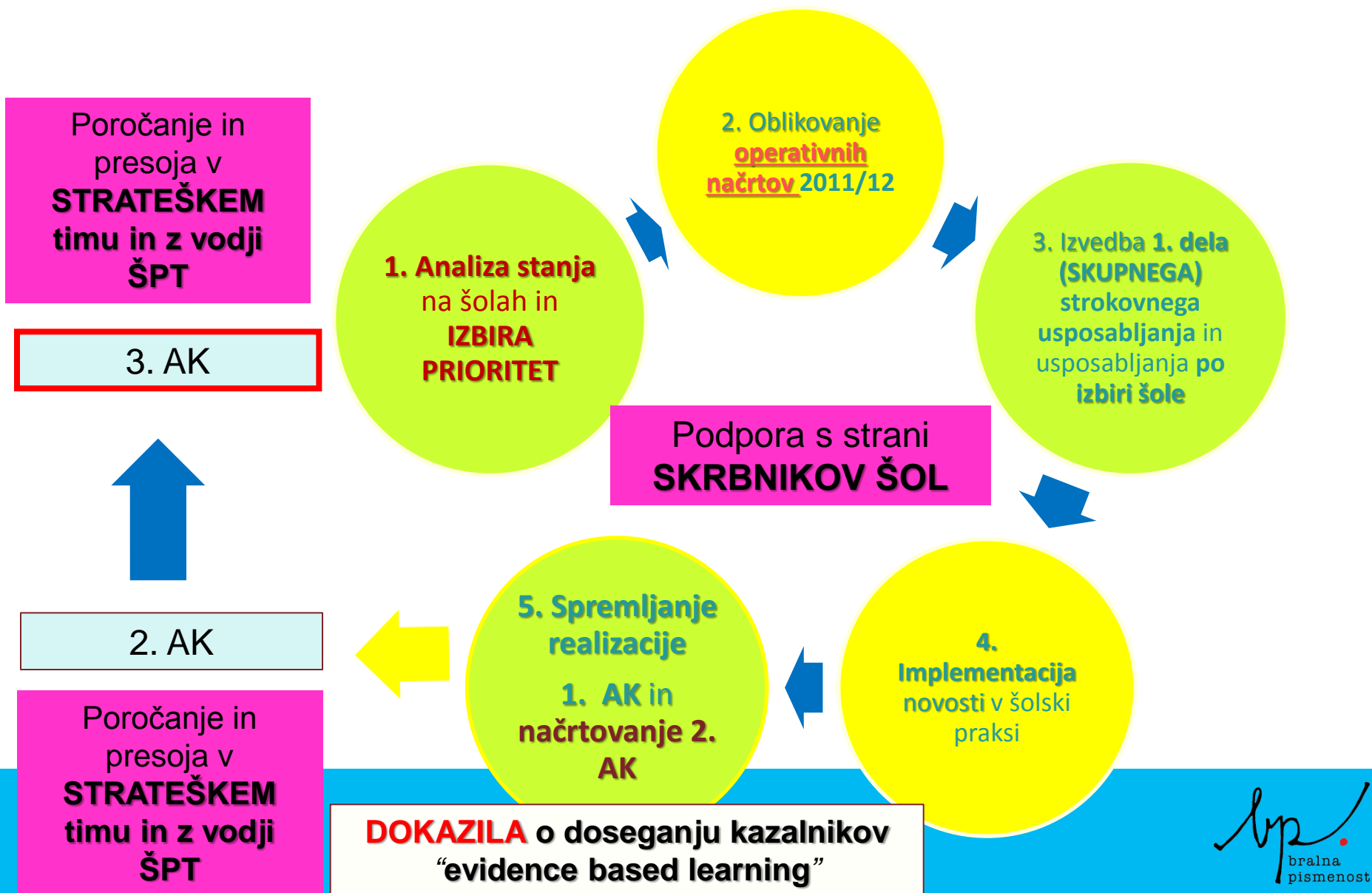
šolsko leto 2011/12 in 2012/13
42 OŠ
izbranih z javnim pozivom

• Šole z **NADPOVPREČNIMI** dosežki in izkušnjami z razvojnimi projekti:

- SLO – 7 šol (16,7 %)
- MAT – 8 šol (19,1 %)

KAKO smo zastavljene cilje uresničevali?

1. Akcijski KORAK (AK): SEPTEMBER 2011 – MAREC 2012

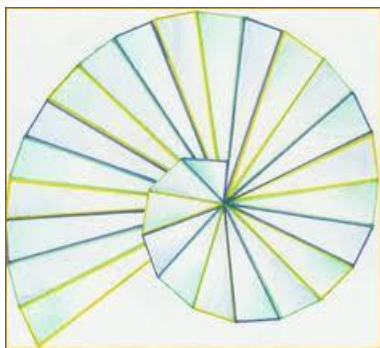

MODEL strokovne podpore šolam

PODPORA

SAMOREGULACIJA

Metodologija AR

Skrbniki šol

1. Akcijski korak

2. Akcijski korak

3. Akcijski korak

Vodja in člani ŠPT

Katerim teoretskim izhodiščem smo sledili?

Mednarodne usmeritve na področju BP

(Poučevanje branja v Evropi, 2011; EU high level group of experts, Final report, 2012; Konferenca OECD ..., povzeto v članku Nolimal, 2013, objava v monografiji Bralna pismenost v vrtcu in šoli 2013 (je v tisku))

KURIKUL

- Jasni (kurikularni) standardi
- Merjenje znanja na prehodih med VIO in/ali stopnjami

KOMPETENCE UČITELJEV

- Perspektivne strategije za opismenjevanje in učinkoviti didaktični pristopi ...
- Čimprejšnja specializirana pomoč učencem s težavami na področju branja
- Znanje in spretnosti (kompetence) učiteljev

SPREMLJANJE in EVALVACIJA

- Redno spremljanje in preverjanje novih pristopov in napredka
- Evidentiranje dosežkov – DOKAZILA

NAČIN DELOVANJA

- Jasna, usklajena vizija na vseh ravneh, za vsa življenjska obdobja
- Enotnost in vzajemnost delovanja na vseh ravneh, v vseh dimenzijah

Kaj smo zajeli v EVALVACIJO?

Raziskovalna vprašanja

DOSEŽKI
projekta

- Kako uspešno so šole realizirale cilje (operativnih načrtov) na področju:
 - **motivacije za branje; tehnike branja** in pisanja; **branja z razumevanjem** in **bralnih učnih strategij**; učnega jezika in učnega pogovora; procesov refleksije, metakognitivnih procesov in samoodgovornosti?
- Kako so spremembe vidne v dosežkih učencev na NPZ?
- Kako uspešno so se šole odzvale na razlike, ki izvirajo iz nestimulativnega družinskega okolja (kulturni in socialno-ekonomski kapital)?
 - Kako uspešne so bile šole pri premoščanju razlik, ki izvirajo iz SES in kulturnega okolja ?

Metodološki instrumenti in DOKAZILA

Strokovna
GRADIVA
in
PODPORA

Kvalitativni

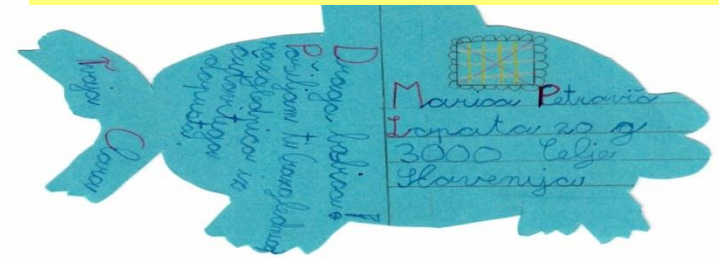
- *pisne* **refleksije**
- **zapisniki** srečanj
- **samoevalvacijska poročila** šol
- polstrukturirani **intervjuji** s fokusnimi skupinami
- anketni **vprašalniki**: **motivacija**, SES, BUS za učitelje in **BUS za učence**
- **lestvica** za opazovanje in spremljanje pouka
- izdelki učencev
- **študije primerov** ...

Kvantitativni

- **diagnostični pripomočki** za preverjanje BP
 - **enotni bralni test za 3. razreda**
 - ocenjevalna shema bralnih zmožnosti (OSBZ1, 2 ali 3)
- **NPZ** (primerjava dosežkov med 6. in 9. razredom, primerjava med generacijo)
- **mednarodni preizkusi** (primerjava z izidi sekundarnih študij PISA 2009)

Udejanjanje načel CPB

Rojstni dan CLARA
 Ali je mama spekla Brini tauta?
 Kaj je Deka prinesila Brini?
 Ali je Deko prinesel knjigo iz avtomobilih?
 Ali je mama vzela klavir?

SAMOSTOJNO SEŠTAVLJANJE VPRAŠANJ CLARA
 Vseč mi je zataku ker se še zravno učim branje.
 Ko smo ta pismo pisali, mi je bilo težko, sedaj pa sem se () naučila cel listek.

Lepe pozdrave!
 Zelo lepo je na soncu!
 Jan

Stamp: "Boki Ribič, Slatina v Brkini, 15. 11. 2000, Celje, Slovenija"

Primer refleksije učenke I. VIO

The collage features a drawing of a girl holding flowers and a garden scene. Next to it are two math problems:

Problem 1:
 Koliko mož je? Δ
 R: $11 - 2 = 9$
 O: Cveto še 9

Problem 2:
 Na jasi je bilo 5 in 4 tulipani.
 Koliko mož je? Δ
 R: $5 + 4 = 9$
 O: Na jasi je

Medpredmetno povezovanje

+ DOSEŽKI

DOSEŽKI
projekta

- MOTIVACIJA in INTERES za branje
- Obvladovanje TEHNIKE branja
Hitrost razumevanja – HR
 - Kako hitro berejo in procesirajo besedilo?
- PRAKSA nekaterih šol
 - OŠ Semič
- Dosežki NPZ
 - MAT in SLO
- Ozaveščenost o pomenu BP in prof. rast

Učenec 5. razreda OŠ Dobravlje

“Več razmišljam, kako pouk naravnati na učenca, izzvati njihovo čim večjo aktivnost, kako izpeljati notranjo diferenciacijo, večji poudarek dajem sodelovalnemu učenju in sodobnemu pouku. Frontalnega pouka in tradicionalnega pouka izvajam mnogo manj kot sem ga prej, pred projektom.”

(L. Palčič, vodja ŠPT)

PODROČJA, potrebna izboljšav

IZZIVI
za
naprej

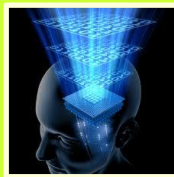
- Vpliv SES na
 - šolske ocene in dosežke pri NPZ
- Stopnja razumevanja – SR in vprašalnik BUS
 - Koliko prebranega razumejo?
 - Kako uspešno rešujejo pisne naloge na 2. in 3. ravni?
 - PORAZDELITEV dosežkov med učenci

Izzivi za naprejš:

IZZIV 1

- Odpravljati neutemeljene razlike v dosežkih med šolami in učenci znotraj šol

IZZIV 2

- Razvijati branje z razumevanjem in znanje, ki zadeva višje miselne procese

IZZIV 3

- Dobro prakso učinkoviteje širiti med učitelji v kolektivu, med šolami

Kaj lahko ponudimo?

Strokovna
GRADIVA
in
PODPORA

- Model načrtovanja, uvajanja ...
- Model strokovne podpore
 - Strokovna usposabljanja v okviru OE
 - Skrbniki šol
 - Sodelovanje, svetovanje v vseh fazah
 - Kritično prijateljevanje (pri medsebojnih hospitacijah ...)
 - Koordinatorji in člani tematskih mrež
- Strokovna gradiva
- Instrumentarij spremljanja

BRALNA PISMENOST

v vrtcu in šoli

DIDAKTIČNI PRIMERI • porajajoča se pismenost • učni jezik •

učni pogovor • medpredmetno povezovanje • sodelovalno učenje • motivacija

za branje • bralne aktivnosti • bralno razumevanje

• kritično mišljenje, individualizacija in

diferenciacija • formativno spremljanje

• diferencirana učna podpora • akcijsko

raziskovanje • metakognicija • knjižnica • ...

Opolnomočenje
učencev z izboljšanjem
bralne pismenosti
in dostopa do znanja

BRALNA PISMENOST

v vrtcu in šoli

TEORETSKA IZHODIŠČA IN EMPIRIČNE UGOTOVITVE •

vseživljenjsko učenje • metakognitivne strategije • samoregulacijsko učenje •

miselni procesi • inkluzivno poučevanje • učni jezik •

akcijsko raziskovanje • formativno spremljanje

• učni pogovor • analiza dosežkov • bralna

pismenost • medpredmetno povezovanje

• merjenje napredka • profesionalna rast •

kolegialne hospitacije • kulturni kapital ...

Opolnomočenje
učencev z izboljšanjem
bralne pismenosti
in dostopa do znanja